

Priority a směřování zahraniční spolupráce

Statutárního města Opavy

v letech 2011–2014

Obsah

1 Úvod	2
2 Analýza opavské zahraniční spolupráce.....	3
2.1 Základní souhrnné informace	3
2.2 SWOT analýza	4
3 Základní směřování opavské zahraniční spolupráce	6
3.1 Cíle zahraniční spolupráce	6
3.2 Oblasti zahraniční spolupráce	6
3.3 Priority zahraniční spolupráce.....	7
3.4 Úrovně zapojení města do mezinárodních projektů	9
4 Spolupráce se zahraničními městy	10
4.1 Partnerská města.....	10
4.2 Spolupráce se zahraničními městy bez partnerské smlouvy s Opavou	12
4.3 Spolupráce v rámci mezinárodních sítí měst.....	16
5 Další aktivity rozvíjející opavskou zahraniční spolupráci	17
5.1 Městské granty - nástroj podpory mezinárodní spolupráce.....	17
5.2 Spolupráce s velvyslanectvími	17
5.3 Podpora mezinárodní ekonomické spolupráce.....	18
6 Personální zajištění a financování zahraniční spolupráce Statutárního města Opavy.....	19
6.1 Personální zajištění.....	19
6.2 Finance	19
7 Propagace dílčích aktivit zahraniční spolupráce Statutárního města Opavy.....	21
8 Závěrečná ustanovení	22

1 Úvod

Zahraniční spolupráce Statutárního města Opavy má především v oblasti partnerských měst svou dlouholetou tradici. V roce 2014 tomu bude 50 let od navázání prvních kontaktů se slovenským partnerským městem Liptovský Mikuláš, letos jsme oslavili 20 let od podepsání partnerské smlouvy s příhraničním polským městem Ratiboř.

Tento dokument má vymezit konkrétní směřování a priority zahraniční spolupráce města v letech 2011–2014. Je konsenzem mezi tradicemi, politickými prioritami města, zkušenostmi a doporučeními pověřených pracovníků zabývajících se opavskou zahraniční spoluprací.

Dokument je spíše politickou proklamací města, nikoliv strategií zahraniční spolupráce s konkrétními opatřeními, aktivitami, časovými harmonogramy apod. Úmyslně byl proto zvolen tento přístup. Aktuální rozpočty měst jsou v celé Evropské unii napjaté, je těžké předvídat, zda a nakolik se např. v příštích letech prohloubí globální hospodářská krize. Do hry vstupují i další faktory, jako jsou např. aktuální priority v rámci zahraniční politiky našich partnerských měst. Ty jsou velmi proměnlivé a je velmi těžké jejich dlouhodobé plánování. Rovněž nelze zcela předvídat aktuální dotační možnosti u programů podporujících zahraniční spolupráci, především po roce 2013.

Zpracovaný dokument není souhrnem plánovaných aktivit v rámci opavské zahraniční spolupráce, byť by tomu tak mohlo být. Určuje pouze mantinely, směřování a její základní priority. Realizovány budou tedy pouze aktivity, které budou v danou chvíli pro město zajímavé a budou schváleny primátorem, resp. radou či zastupitelstvem města. Opavskou zahraniční spolupráci mohou také významně omezit rozpočtové možnosti města.

Vymezení zmíněných mantinelů a priorit povede k vyšší efektivitě a pružnosti každodenních činností opavské zahraniční spolupráce. Tak, jak tomu bylo doposud, i do budoucna může konkrétní rozhodnutí po dohodě s primátorem provádět také referent na úseku zahraničních vztahů, pokud jsou jeho rozhodnutí v souladu s tímto dokumentem.

2 Analýza opavské zahraniční spolupráce

2.1 Základní souhrnné informace

Tato část dokumentu je stručným shrnutím opavské zahraniční spolupráce. Detailnější informace lze nalézt ve čtvrté, páté a šesté kapitole. Dominantou zahraničních vztahů města je spolupráce s partnerskými městy. Již téměř 50 let Opava spolupracuje se slovenským partnerským městem **Liptovský Mikuláš**. V paměti řady Opavanů důchodového věku zůstaly oblíbené mládežnické výměnné pobyty mezi oběma městy. Mnohé projekty jsou dnes realizovány místními organizacemi bez přímého zapojení městských úřadů.

Opava, na jejímž katastru se nachází dva hraniční přechody s Polskem, se logicky výrazně orientuje na spolupráci s polskými městy. Tato spolupráce se začala rozvíjet po otevření hranic v devadesátých letech minulého století. V roce 2011 jsme oslavili 20 let od podpisu partnerské smlouvy s městem **Ratiboř**. Při této příležitosti byla slavnostně podepsána nová partnerská smlouva potvrzující budoucí spolupráci mezi oběma městy. Spolupráce s Ratiboří těží především z blízké vzdálenosti měst. Na základě spolupráce slezských univerzit sídlících v obou městech Opava přibližně od roku 2006 rozvíjí spolupráci také s městem **Katovice**. Od roku 2009 město spolupracuje i s městem **Żywiec**, které je partnerským městem Liptovského Mikuláše.

Partnerství s Ratiboří vedlo i k navázání spolupráce s jejím německým partnerským městem **Roth**, se kterým následně Opava podepsala smlouvu v roce 2003. Spolupráce bohužel není příliš intenzivní, nicméně v minulosti proběhly zajímavé projekty zaměřené na výměnné pobyty mládeže.

Zajímavostí je zcela jistě opavsko-japonská spolupráce. Ta se začala rozvíjet od roku 2006 především s městem **Tsukuba**, které je technologickým centrem Japonska. Města spolupracovala především v oblasti kultury. S ohledem na celosvětovou finanční krizi a aktuální problémy v Japonsku však byla spolupráce v poslední době výrazně utlumena.

Součástí opavské zahraniční spolupráce je rovněž aktivní účast Opavy v mezinárodních sítích měst. Od roku 2005 je Opava členem **Kooperační sítě evropských měst střední velikosti** a společně s ostatními členy se účastní pravidelných tematických konferencí. V rámci projektů podporovaných Evropskou unií (např. Repair) byla Opava dočasně členem dalších mezinárodních sítí měst vytvořených ve spojitosti s těmito projekty.

Ve vzdálené minulosti Opava spolupracovala i s jinými městy. Jednalo se např. o dánské Holstebro, řeckou Prevezu, holandský Delft či ruský Kamyšin. S výjimkou Prevezu již tyto kontakty nejsou dlouho udržovány.

2.2 SWOT analýza

S

- Dlouhodobé a přátelské vztahy s partnerskými městy, mnohé projekty jsou realizovány místními organizacemi bez přímého zapojení měst.
- Velmi rozvinutá spolupráce s blízkými polskými městy.
- Přenesení centra spolupráce z politické úrovně na odbor kancelář primátora, jehož důsledkem je vyšší intenzifikace zahraniční spolupráce.
- Pozitivní zkušenosti města se spoluprací v rámci mezinárodních sítí měst.
- Pozitivní zkušenosti města se spoluprací v oblastech netradičních pro zahraniční spolupráci (spolupráce městských policí, rozvoj města, sociální oblast aj.).

W

- Omezené rozpočtové zdroje na rozvoj opavské zahraniční spolupráce.
- Limitující jazykové znalosti zaměstnanců Magistrátu města Opavy omezující možnost zapojení města prostřednictvím přímého zapojení specialistů do specifických projektů zahraniční spolupráce.
- V důsledku výrazně nižších nákladů na spolupráci orientace zahraniční spolupráce města především na středoevropské státy.
- Chybějící zkušenosti s programem Europe for Citizen, dotace byly čerpány především z programů přeshraniční spolupráce.

O

- Hlubší a efektivnější propojení zahraniční spolupráce města s mezinárodní spoluprací místních opavských organizací.
- Podpora samostatné mezinárodní spolupráce místních opavských organizací prostřednictvím grantových okruhů města.
- Rozvoj mezinárodní spolupráce podporující ekonomický rozvoj regionu.
- Získání vyššího množství finančních zdrojů pro město z dotačních fondů zaměřených na mezinárodní spolupráci.
- Využití mezinárodních kontaktů měst spolupracujících s Opavou pro další rozvoj opavské zahraniční spolupráce.

T

- Rozpočtové problémy v partnerských městech a městech spolupracujících s Opavou bez partnerské smlouvy.
- Soudobé ekonomické problémy ve světě a jejich důsledky ve veřejném sektoru.
- Nutnost předfinancování z rozpočtu města u významných mezinárodních dotačních projektů, jehož důsledkem je snížení počtu projektů, které je možno paralelně realizovat.
- Aktuálně lze pouze předvídat, jakým způsobem budou financovány mezinárodní projekty z fondů Evropské unie.

3 Základní směřování opavské zahraniční spolupráce

Cílem této části dokumentu je načrtnout v hrubých rysech směřování opavské zahraniční spolupráce, která bude následně konkrétněji definována ve čtvrté, páté a šesté kapitole.

3.1 Cíle zahraniční spolupráce

- Podpora zahraniční spolupráce opavské mládeže a studentů.
- Presentace města v zahraničí.
- Presentace cizích kultur a odlišných životních stylů opavským občanům.
- Získávání informací a výměna zkušeností při řešení dílčích problémů měst mezi Opavou a jejími zahraničními partnery.
- Podpora spolupráce místních opavských organizací.
- Podpora cestovního ruchu na Opavsku a ekonomického rozvoje regionu.

3.2 Oblasti zahraniční spolupráce

Veškeré projekty a aktivity v rámci opavské zahraniční spolupráce musí být v souladu s touto koncepcí. V této kapitole je popsán potencionální obsah zahraniční spolupráce Statutárního města Opavy v letech 2011–2014. Logicky není možné, s ohledem na omezené lidské zdroje a rozpočtové možnosti města, efektivně realizovat projekty ve všech níže uvedených oblastech vymezených pro zahraniční spolupráci Statutárního města Opavy. Dílčí aktivity budou vybírány v souladu s kapitolou 3.3 podle aktuálních potřeb města na základě rozhodnutí primátora. Aktivity města v zahraniční spolupráci se budou zaměřovat na:

- spolupráci s partnerskými městy a spolupráci v rámci sítí měst;
- získávání dotací na rozvojové projekty z fondů podporujících mezinárodní spolupráci;
- přeshraniční regionální spolupráci se zaměřením na Polsko a Slovensko;
- spolupráci s velvyslanectvími, českými centry a CzechTourism v České republice i v zahraničí;
- organizaci a podporu mezinárodních projektů zaměřených na výměnu zkušeností; témata spolupráce by měla vycházet především z opatření uvedených ve strategickém plánu města;

- spolupráci s významnými opavskými rodáky žijícími v zahraničí a s cizinci žijícími v Opavě ochotnými se aktivně zapojit do zahraniční spolupráce Statutárního města Opavy;
- vyšší zapojení dobrovolníků do opavské zahraniční spolupráce;
- zastřešení a podporu zahraniční spolupráce místních opavských organizací (školy, kulturní a sportovní organizace, spolky aj.) prostřednictvím grantových okruhů města a záštit primátora a Statutárního města Opavy;
- zahraniční spolupráci v oblasti kultury;
- sportovní a kulturní mezinárodní výměny mládeže organizované městem;
- vzájemné prezentace s partnerskými městy a městy spolupracujícími s Opavou bez partnerské smlouvy (weby měst, informační centra, společné prezentační materiály aj.);
- prezentaci města v zahraničí prostřednictvím výstav o Opavě, Opavském Slezsku či významných opavských osobnostech (J. Adamson, P. Bezruč, G. Mendel, J. M. Olbrich aj.);
- účast na veletrzích cestovního ruchu a veletrzích investičních příležitostí;
- další mezinárodní aktivity podporující rozvoj cestovního ruchu na Opavském Slezsku a ekonomicky rozvoj regionu;
- podporu mezinárodní hospodářské spolupráce v regionu prostřednictvím obchodních komor a obdobně zaměřených organizací;
- spolupráci v mezinárodní oblasti s významnými institucemi působícími v Opavě, Moravskoslezském kraji i České republice (Slezská univerzita v Opavě, Slezské zemské muzeum, Euroregion Silesia, Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Svaz měst a obcí České republiky, Czech Trade, CzechTourism aj.);
- organizaci a podporu mezinárodních akcí pořádaných v Opavě, které výrazně napomáhají prezentaci Opavy v zahraničí.

3.3 Priority zahraniční spolupráce

Především s ohledem na navazování nových kontaktů a realizaci mezinárodních projektů byly vytvořeny čtyři „zeměpisné zóny zahraniční spolupráce“, které napomáhají určit priority v rámci zahraniční spolupráce Statutárního města Opavy.

a) Zóna 1

- Do Zóny 1 patří Polsko a Slovensko.
- S ohledem na relativně nízké náklady spolupráce, minimální jazykové bariéry, malou zeměpisnou vzdálenost, společné historické a kulturní tradice a možnost

jednoduchého čerpání dotací z programů přeshraniční spolupráce Evropské unie bude spolupráce s Polskem a Slovenskem nejvíce rozvíjena a je hlavní prioritou zahraničních vztahů města.

b) Zóna 2

- Do Zóny 2 náleží Německo a Rakousko.
- S ohledem na relativně malou zeměpisnou vzdálenost a společné historické a kulturní tradice je spolupráce s Německem a Rakouskem také významně rozvíjena.

c) Zóna 3

- Zóna 3 se dělí na tři rovnocenné subzóny, které se liší pouze zaměřením spolupráce.
- Není stěžejní oblastí zahraničních vztahů Statutárního města Opavy, nicméně je relativně významná.
- Spolupráce je realizována pouze v případě, pokud je nalezen vhodný partner a odpovídající oblast spolupráce.
- Spolupráce se státy ze Zóny 3 je limitována finančními a lidskými zdroji Magistrátu města Opavy. O navázání konkrétní spolupráce rozhoduje Rada Statutárního města Opavy na základě doporučení primátora.

Zóna 3A

- Jde o státy, ve kterých se hovoří světovými jazyky (Velká Británie, USA, Kanada, Austrálie, Španělsko, Rusko, Francie, Čína aj.).
- Spolupráce je zaměřena především na jazykové výměnné pobyty studentů a další aktivity v rámci rozvoje jazykových znalostí opavské mládeže a studentů.

Zóna 3B

- Jde o spolupráci se státy, které patří mezi největší ekonomiky světa (USA, Kanada, Japonsko, Rusko, Čína, Indie, státy EU aj.).
- Spolupráce je zaměřena výhradně na spolupráci v hospodářské oblasti.

Zóna 3C

- Jde o země s kulturou výrazně odlišnou od střeoevropské (Japonsko, Čína, Indie, africké a arabské státy, indiánské kultury aj.).
- Cílem spolupráce je přiblížit Opavanům cizokrajné kultury a jiné civilizace.
- Předpokládá se především import cizokrajné kultury do Opavy, spolupráce s velvyslanectvími, místními a regionálními podniky v rámci konkrétních projektů.

- Nabízí se také spolupráce s Goethe institut, Alliance Francaise, British Council, Rakouským institutem, Česko-japonskou společností a dalšími obdobnými organizacemi.

d) Zóna 4

- Zde náleží všechny ostatní státy světa.
- Spolupráce je navazována pouze v mimořádných případech na základě konkrétní nabídky na zapojení se do zajímavého projektu. O zapojení do projektu rozhoduje primátor (resp. Rada Statutárního města Opavy) na základě doporučení odboru kancelář primátora.

3.4 Úrovně zapojení města do mezinárodních projektů

Statutární město Opava se zapojuje do mezinárodních projektů v různých úrovních:

1. úroveň

- Projekt je zcela organizován a financován městem.

2. úroveň

- Projekt je organizován externí organizací, město se však podílí na spolufinancování projektu (např. prostřednictvím grantových okruhů města).

3. úroveň

- Projekt je městem koordinován a financován (spolufinancován), organizaci projektu zajišťuje externí organizace.

4. úroveň

- Město projekt pouze formálně podporuje (záštita primátora, záštita Statutárního města Opavy), organizaci a financování zajišťuje externí subjekt.

4 Spolupráce se zahraničními městy

4.1 Partnerská města

Obsah spolupráce s jednotlivými partnerskými městy je průnikem záměrů v oblasti zahraniční spolupráce obou partnerů. Rozhodnutí o konkrétních aktivitách pak závisí na dohodě obou měst.

a) Ratiboř (Polsko)

Shrnutí dosavadní spolupráce

- Spolupráce s Ratiboří má svá specifika. Dnes, 20 let od podpisu partnerské smlouvy, je spolupráce velmi rozvinuta, čemuž napomáhá i zeměpisná blízkost měst. Mnohé projekty jsou organizovány bez přímého zapojení městských úřadů. Statutární město Opava bude usilovat, aby tento trend byl v následujících letech nadále prohlubován. Dominantními tématy spolupráce posledních let byla prezentace města, cestovní ruch, mládež, sport, kultura, ale i spolupráce městských policí. Města čerpala významné prostředky z fondů Evropské unie zaměřených na přeshraniční spolupráci.

Vize spolupráce v letech 2011–2014

- S ohledem na malou vzdálenost měst a s ní spojené relativně nízké náklady na spolupráci bude spolupráce Opava-Ratiboř nadále jednou z hlavních priorit zahraniční spolupráce. Předpokládá se realizace projektů v oblasti cestovního ruchu, mládeže, kultury, sportu apod.
- Zároveň budou hledány vhodné projekty zaměřené na výměnu zkušeností v různých oblastech spojených s běžnou činností měst (vnitřní a vnější komunikace, management úřadu, konkrétní oblasti v rámci veřejné správy, možnosti spolupráce s podnikateli a významnými institucemi atd.).
- Základní prioritou spolupráce bude i nadále vzájemná podpora měst při získávání externích finančních prostředků z fondů Evropské unie.
- I přes vysokou úroveň přátelských vztahů mezi městy je pro rozvoj spolupráce nadále nezbytné budovat osobní vazby také na úrovni vedení měst.
- V budoucnu budou taktéž hledány možnosti třístranné spolupráce Opava-Ratiboř-Roth. Nabízí se možnost čerpání dotace z programu Europe for Citizens na společné projekty.

b) Liptovský Mikuláš (Slovensko)

Shrnutí dosavadní spolupráce

- Spolupráce mezi městy Opava a Liptovský Mikuláš má velkou tradici, probíhá již od roku 1964. Partnerská smlouva byla podepsána v roce 1977, následně byla obnovena v roce 2002.
- Do spolupráce je zapojena řada místních organizací, mnohé projekty tak jsou organizovány bez přímého zapojení městských úřadů. O některé spolupráci nejsou městské úřady ani informovány.
- V posledních letech se spolupráce zaměřuje na vzájemné prezentace měst, cestovní ruch, kulturu, sportovní soutěže mládeže, spolupráci městských policíí aj.

Vize spolupráce v letech 2011–2014

- Základní prioritou spolupráce bude i nadále vzájemná podpora měst při získávání externích finančních prostředků (nejen) z fondů Evropské unie.
- Spolupráce bude nadále probíhat v tradičních oblastech, kterými jsou především mládež, kultura, sport, cestovní ruch aj. Také budou hledány nové oblasti pro zahraniční spolupráci měst.
- I přes vysokou úroveň přátelských vztahů mezi městy je pro rozvoj spolupráce nadále nezbytné budovat osobní vazby také na úrovni vedení měst.
- V roce 2014 města oslaví 50 let spolupráce. Toto významné výročí bude nutné důstojným způsobem připomenout veřejnosti.

c) Roth (Německo)

Shrnutí dosavadní spolupráce

- Smlouva o spolupráci mezi městy byla podepsána v červnu roku 2003 v Rothu.
- Spolupráce doposud probíhala především v oblasti výměny mládeže a vzájemné prezentace měst. Pravidelně docházelo k setkáním na úrovni vedení měst.

Vize spolupráce v letech 2011–2014

- I přes přátelské vztahy mezi městy je pro rozvoj spolupráce nadále nezbytné budovat osobní vazby také na úrovni vedení měst.
- V následujících letech budou hledány nové oblasti spolupráce a dotační možnosti pro financování těchto aktivit.

- V budoucnu budou hledány možnosti třístranné spolupráce Opava-Ratiboř-Roth. Nabízí se možnost čerpání dotace z programu Europe for Citizens na společné projekty.

4.2 Spolupráce se zahraničními městy bez partnerské smlouvy s Opavou

a) Katowice (Polsko)

Shrnutí dosavadní spolupráce

- Spolupráce s Katovicemi probíhá od roku 2006 a není doposud stvrzena partnerskou smlouvou. S ohledem na dosavadní dobrou úroveň spolupráce by partnerská smlouva mezi městy měla být v následujících letech podepsána.
- Hlavními oblastmi spolupráce byly doposud sport, kultura a mládež, opakovaně došlo k setkáním vybraných pracovníků měst.

Vize spolupráce v letech 2011–2014

- Nadále bude rozvíjena spolupráce v oblasti kultury, sportu a mládeže. Do budoucna budou hledány další vhodné oblasti pro spolupráci.
- Prioritou spolupráce bude také vzájemná podpora měst při získávání finančních prostředků z fondů Evropské unie. Možnosti získávání finančních prostředků z programu „Přeshraniční spolupráce Česká republika – Polsko“ jsou však v případě Katovic významně restriktivně omezeny ze strany Evropské unie. Proto budou preferovány jiné programy (komunitární programy, Europe for Citizen, programové iniciativy Evropské komise aj.).
- S přihlédnutím na rozsáhlé zkušenosti města Katowice s členstvím v mezinárodních sdruženích měst bude ve spolupráci s Katovicemi prosazována snaha o členství města ve vybraných mezinárodních sdruženích měst vhodných pro rozvoj Opavy, ve kterých jsou již Katowice členem.
- I přes vysokou úroveň přátelských vztahů mezi městy je pro rozvoj spolupráce nadále nezbytné budovat osobní vazby také na úrovni vedení měst.

b) Żywiec (Polsko)

Shrnutí dosavadní spolupráce

- S městem Żywiec Opava spolupracuje od roku 2009. K prvnímu setkání na úrovni vedení měst došlo v rámci „Stoličných dní“ v červnu roku 2008 v Liptovském Mikuláši, se kterým má město Żywiec podepsanou smlouvu o partnerské spolupráci.
- Města spolupracují především v oblasti kultury. Na společné projekty města opakovaně čerpala dotace z Visegrádského fondu.

Vize spolupráce v letech 2011–2014

- Do budoucna budou hledány další oblasti vhodné pro spolupráci, automaticky se nabízí spolupráce v oblasti sportu a mládeže.
- Základní prioritou spolupráce bude i nadále vzájemná podpora měst při získávání externích finančních prostředků (nejen) z fondů Evropské unie.
- I přes vysokou úroveň přátelských vztahů mezi městy je pro rozvoj spolupráce nadále nezbytné budovat osobní vazby také na úrovni vedení měst.

c) Tsukuba (Japonsko)

Shrnutí dosavadní spolupráce a obecné informace

- Tsukuba je technologickým a vývojovým centrem Japonska. I když spolupráce není stvrzena partnerskou smlouvou, v letech 2006-2009 byla s přihlédnutím na velkou vzdálenost mezi městy relativně velmi intenzivní. V roce 2007 se v Opavě konaly „Japonské kulturní dny v Opavě“, jejichž součástí byla mj. premiéra japonské národní opery Yuzuru ve Slezském divadle. V roce 2008 se Japonsku mj. věnoval festival Další břehy, v roce 2009 proběhlo turné Slezského divadla v Japonsku. U jeho příležitosti se setkal tehdejší primátor Opavy Ing. Stanjura s primátory japonských měst Tsukuba a Tokorozawa.
- Dlouhodobými „opavskými velvyslanci“, kteří jsou s ohledem na vzdálenost a kulturní odlišnosti hlavními zprostředkovateli spolupráce, jsou Tokio Kenneth Ohka a Masako Nakajima. Významně se v opavsko-japonské spolupráci dlouhodobě angažuje i Robin Shoen Heřman z Česko-japonské společnosti.
- Od roku 2010 i s ohledem na světovou finanční krizi spolupráce spíše skomírá. Obzvláště složitá situace je v Japonsku po letošních přírodních katastrofách, což výrazně komplikuje možnosti spolupráce.

Vize spolupráce v letech 2011–2014

- Do budoucna je nadále atraktivní spolupráce v oblasti kultury, mládeže a ekonomické spolupráce (viz. bod 3 – Zóny 3A, 3B a 3C).
- V konkrétních oblastech (např. školství a mládež) může být spolupráce realizována i s jinými městy v prefektuře Ibaraki, případně v dalších prefekturách.
- S ohledem na nelehkou aktuální situaci v Japonsku bude vhodné především se snažit udržovat a rozvíjet kontakty, náročnější projekty pak směřovat až na pozdější období.
- Tsukuba je centrem japonské vědy a výzkumu, nabízí se spolupráce mezi na univerzitní a vědecké úrovni. Ze strany města bude snaha tento druh spolupráce maximálně rozvíjet.
- S ohledem na vysoké náklady a specifickou spolupráce se město bude snažit využít externích finančních zdrojů a významně zapojit do spolupráce Velvyslanectví Japonska v České republice, Velvyslanectví České republiky v Japonsku, Česko-japonskou společnost, Společnost japonsko-českého přátelství, České centrum v Tokiu a další vhodné instituce.

d) Preveza (Řecko)

Shrnutí dosavadní spolupráce a obecné informace

- Preveza je malý přístav v Jónském moři na pevnině v těsné blízkosti ostrova Lefkada.
- Spolupráce mezi městy nebyla nikdy příliš intenzivní, nicméně trvá přibližně 20 let. Na přelomu tisíciletí navštívil Prevezu tehdejší primátor Opavy doc. Mrázek a jednal o navázání partnerské spolupráce mezi městy. Smlouva ale nebyla v důsledku politických změn v Preveze podepsána. Přesto Opava finančně podpořila výstavbu Regionálního přírodovědného muzea v blízkém Neochori. Každoročně jsou také v nedalekém Agio Apostoli pořádány společné historicko-přírodovědné tábory žáků základních škol z Opavy a Ratiboře. Dlouhodobě je organizuje společnost Natura Opava, která se spolupodílela na přípravách a organizaci i v roce 2011. Zmíněné aktivity podporuje i město Preveza, což bylo mj. potvrzeno i během přijetí zástupců tábora na radnici v roce 2011.

Vize spolupráce v letech 2011–2014

- Do budoucna by měly být minimálně udržovány kontakty na úrovni vedení měst. Dobré vztahy mezi městy by následně měly garantovat pokračování dlouholetých historicko-přírodovědných táborů.
- Nabízí se možnost čerpat na společné projekty dotace z programu Europe for Citizens.

e) North East Region (Velká Británie)

Shrnutí dosavadní spolupráce a obecné informace

- Spolupráce s regionem není stvrzena partnerskou smlouvou, navazuje na smluvní spolupráci anglického regionu North East s Moravskoslezským krajem.
- V minulosti došlo k setkání vedení města s politickými představiteli regionu, Opava byla zastoupena i v delegaci Moravskoslezského kraje v regionu North East. Město se snažilo navázat spolupráci s městem Durham, nicméně neúspěšně.

Vize spolupráce v letech 2011–2014

- Tato spolupráce bohužel velmi skomírá a do budoucna tedy určitě nebude prioritou. Případná další spolupráce s regionem North East by měla být především provázána na spolupráci Krajského úřadu Moravskoslezského kraje
- Pokud by spolupráce byla více úspěšná, než tomu bylo doposud, je možno do budoucna rozvíjet spolupráci také s vybraným městem tohoto regionu.

f) Nový německy mluvící partner

- Opava spolupracuje s německým městem Roth již od roku 2003. Roth je však malé město, které neumožňuje spolupráci rozvíjet v plné šíři.
- V minulosti Opava např. spolupracovala na téma „J. M. Olbrich“ také s německým městem Darmstadt a v rámci Kooperační sítě evropských měst střední velikosti byly navázány kontakty s rakouským městem St. Pölten, které je centrálním městem tohoto mezinárodního sdružení měst.
- Do budoucna bude hledáno další německy mluvící město pro specifické oblasti spolupráce, které není možné realizovat společně s partnerským městem Roth.

g) Spolupráce s partnerskými městy našich partnerských měst

- Na základě dlouhodobě dobrých vztahů s partnerskými městy Opavy lze do budoucna navázat spolupráci s jejich partnerskými městy ležícími především ve státech, kde Opava doposud nemá navázanou spolupráci. Tyto nové kontakty by mohly být využívány např. pro potřeby mezinárodních projektů. Nabízí se tak možnost navázat kontakt např. s francouzským Annency, ruským Kaliningradem, německým Leverkusenem, dánským Odense a jinými zahraničními městy.

- Velmi vhodné by bylo udržovat alespoň formální kontakt s maďarskými městy Miszkolc, Kiskőrös a Zuglo, do budoucna by bylo možné využít tato města pro projekty financované z Visegrádského fondu.

4.3 Spolupráce v rámci mezinárodních sítí měst

a) Kooperační síť evropských měst střední velikosti

Obecné informace

Kooperační síť evropských měst střední velikosti má v současnosti 33 členů z dvanácti států Evropy. Pravidelně jsou 2x ročně organizována tematická zasedání, na kterých dochází k výměně zkušeností mezi účastníky v konkrétních oblastech. V letech 2010 a 2011 proběhlo pouze jedno setkání. Náklady města spojené s členstvím v této síti jsou v porovnání s obdobnými mezinárodními sítěmi měst velmi nízké. Vesměs se jedná pouze o náklady spojené s účastí zástupců města na zmíněných tematických konferencích.

Shrnutí dosavadní spolupráce a vize spolupráce v letech 2011–2014

Opava je členem sítě od roku 2005. Dosavadní spolupráce byla vyhodnocena jako úspěšná a předpokládá se členství města v této síti i v následujících letech. Do budoucna se Statutární město Opava bude nadále aktivně účastnit vybraných konferencí, případně hledat možnosti další spolupráce s členy této sítě měst. Nabízí se i možnost organizace některé ze zmíněných tematických konferencí v našem městě.

b) Možnosti zapojení města do dalších sítí měst

V Evropě existuje mnoho dalších mezinárodních sítí měst. Na podporu této spolupráce byly zřízeny v rozpočtovém období 2007-2013 dotační programy INTERACT II a URBACT II, mnohé sítě měst jsou navázány na programové iniciativy Evropské komise. Z programu URBACT II byl spolufinancován opavský mezinárodní projekt Repair zabývající se využitím opuštěných vojenských areálů, z programu Grundtvig pak Opava společně s dalšími evropskými městy čerpala prostředky na podporu prevence recidivy. Město se zapojilo jako jeden z partnerů i do projektu Nová Šance podpořeném dotací z programu EQUAL. Existuje však mnoho dalších mezinárodních sítí měst, kterých by se Opava potencionálně mohla stát členem. Hlavním problémem jsou ovšem náklady pro město, jež jsou s tímto typem spolupráce spojené. Velmi často je s účastí v projektu spojená nutnost předfinancování spolupráce z rozpočtu města. Proto je vždy nezbytné pečlivě zvážit smysluplnost spolupráce pro město, efektivitu a nepřímou návratnost nákladů.

5 Další aktivity rozvíjející opavskou zahraniční spolupráci

5.1 Městské granty - nástroj podpory mezinárodní spolupráce

Aktivita opavských organizací v oblasti zahraniční spolupráce je jiná, než tomu bylo přibližně před dvaceti lety. Školy a mnohé další organizace rozvíjejí svou zahraniční spolupráci samostatně, nečekají na zaštitění ze strany města. Mnozí na zahraniční spolupráci samostatně čerpají dotace nejen z fondů Evropské unie. Tento trend je třeba ze strany města podporovat. Účastníkům však bohužel na jejich projekty často chybí peníze.

V rámci grantových okruhů města je dnes možno čerpat podporu na projekty v kulturní, sportovní a sociální oblasti. Do budoucna by bylo vhodné zvážit vytvoření čtvrtého grantového okruhu zaměřeného na podporu mezinárodních aktivit a projektů v oblasti mládeže. Město může tyto aktivity podporovat dotacemi schválenými radou či zastupitelstvem, v případě čtvrtého grantového okruhu by ale byly finance rozdělovány transparentnějším způsobem. Základní podmínkou smysluplnosti existence čtvrtého grantového okruhu je jeho výrazné upřednostnění dílčím projektům před přímou podporou ze strany rady či zastupitelstva města. Přímá podpora ze strany rady a zastupitelstva města by měla být zdůvodněna v důvodové zprávě.

Město by mělo rovněž motivovat žadatele získávat peníze z jiných zdrojů než z jeho rozpočtu. V rámci čtvrtého grantového okruhu by měli být výrazně zvýhodněni ti žadatelé, kteří dokázali částečně pokrýt své náklady z jiných dotačních zdrojů a žádají město pouze o částečné spolufinancování.

5.2 Spolupráce s velvyslanectvími

- Spolupráce s velvyslanectvími bude probíhat především na dílčích kulturních projektech v rámci Zóny 3C (viz bod 3). Možností je spolufinancování konkrétních projektů kulturními fondy jednotlivých velvyslanectví a podpora ze strany velvyslanectví formou záštit.
- Zajímavá by samozřejmě mohla být i mezinárodní ekonomická spolupráce definovaná v rámci Zóny 3B a kapitoly 5.3.
- Spolupráce s velvyslanectvími dále zahrnuje návštěvy velvyslanců v Opavě.

5.3 Podpora mezinárodní ekonomické spolupráce

Smysluplnost zapojení města do ekonomických aktivit je velice zajímavým tématem odborných diskuzí. Je vždy třeba důkladně zvážit, nakolik mohou být konkrétní mezinárodní aktivity města skutečným přínosem pro jeho ekonomický rozvoj a rozvoj regionu. Je nezbytné porovnávat rozsah nákladů vynaložených na konkrétní mezinárodní aktivitu (často jsou tyto náklady relativně velmi vysoké) s potenciálním budoucím ekonomickým dopadem. Pokud je budoucí dopad pozitivní a má potenciál ve významné míře přispět ekonomice města, pak je vhodné na mezinárodní aktivity vynaložit i větší částky. Naopak i malé výdaje mohou být plýtváním finančními zdroji města, pokud tyto zdroje nejsou vynaloženy efektivně. S ohledem na výše uvedené se aktivity města v této oblasti v následujících letech zaměří na:

- Spolupráci s managementem významných opavských podniků při hledání jejich potřeb v oblasti mezinárodního obchodu, ve kterých by město mohlo poskytnout smysluplnou a efektivní podporu. Nabízí se např. podpora aktivit opavských podniků ve státech, ve kterých politická spolupráce napomáhá rozvoji spolupráce ekonomické (např. Rusko). Dále vyšší zaměření spolupráce s velvyslanectvími na ekonomickou oblast. Rozhodujícím kritériem musí být zájem o tyto dílčí aktivity ze strany managementu opavských podniků.
- Podporu mezinárodních aktivit Hospodářské komory Opava ve formě poskytování záštiti primátora a Statutárního města Opavy, spolupráce na organizaci daných aktivit, případně i ve formě finanční spoluúčasti.
- Podporu česko-polské přeshraniční hospodářské spolupráce s důrazem na malé a střední podniky. Role města by však měla být spíše podpůrná, zejména poradní. Hlavními garanty by pak v ideálním případě měli být na české straně Hospodářská komora Opava, na polské pak Polsko-české středisko hospodářské spolupráce v Ratiboři. Může se např. jednat o organizaci setkání drobných a středních podnikatelů z Polska a České republiky.
- Výměnu zkušeností se zahraničními městy ve věci spolupráce místních podniků a samospráv.

V konkrétních případech může město dílčí projekty podpořit ze svého rozpočtu

6 Personální zajištění a financování zahraniční spolupráce Statutárního města Opavy

6.1 Personální zajištění

Reprezentantem Statutárního města Opavy v rámci veškeré mezinárodní spolupráce je tradičně primátor. Rozhoduje o veškerých dílčích aktivitách v rámci schválených mezinárodních projektů, přijímá na radnici všechny významné zahraniční hosty či reprezentuje Statutární město Opava v zahraničí. Úzce spolupracuje s referentem na úseku zahraničních vztahů.

Zahranění spolupráce Statutárního města Opavy je rovněž koordinována odborem kancelář primátora, ve své pracovní náplni ji má především referent na úseku zahraničních vztahů. Do konkrétních aktivit se zapojují i další zaměstnanci z různých odborů Magistrátu města Opavy, organizačních složek a organizací města. Jedná se např. o odbory školství, rozvoje města a strategického plánování, sociálních věcí, dále o Slezské divadlo Opava, Městskou policii Opava aj. Referent na úseku zahraničních vztahů dle zaměření dílčích mezinárodních aktivit řídí různé projektové týmy, je koordinátorem veškerých zahraničních aktivit města a kontaktní osobou pro zahraniční partnery.

6.2 Finance

Zahranění spolupráce Statutárního města Opavy je financována z rozpočtu města, je samostatnou položkou v rozpočtu odboru kancelář primátora. Na zahraniční spolupráci je takto každoročně vyčleněno 350 000 Kč. Ze zmíněné rozpočtové položky jsou hrazeny běžné veškeré finanční výdaje spojené se zahraniční spoluprací města.

Některé tradiční mezinárodní projekty nejsou v této rozpočtové položce zahrnuty a jsou součástí rozpočtů jiných odborů (např. Sportovní den partnerských měst, který se v Opavě konal naposledy v září roku 2011, je součástí rozpočtu odboru školství). Dále se v rozpočtu města občas objevují samostatné významné mezinárodní projekty, které musí být často s ohledem na podmínky dotace účtovány v rámci rozpočtu města odděleně (viz níže).

Mimo zdrojů z rozpočtu města Opava v minulosti také čerpala a do budoucna rovněž hodlá čerpat významné prostředky z dotačních titulů zaměřených na přeshraniční a mezinárodní spolupráci. Jedná se především o prostředky z programů přeshraniční spolupráce mezi

Česko republikou a Polskem, Českou republikou a Slovenskem. Také se podařilo získat prostředky z programových iniciativ Evropské komise Grundtvig a Urbact II, Visegrádského fondu, Českoněmeckého fondu budoucnosti a dalších dotačních programů. Do budoucna budou hledány další zdroje pro financování mezinárodních projektů.

Město získalo díky mezinárodním projektům zajímavé finanční zdroje formou dotací. Častým problémem těchto dotačních titulů je nutnost předfinancování dílčích projektů z rozpočtu města, což v danou chvíli klade na rozpočet finanční nároky v řádu statisíců až milionů. Proto je nezbytné každý projekt pečlivě zvážit, zda je v danou chvíli pro město skutečně přínosem.

7 Propagace dílčích aktivit zahraniční spolupráce Statutárního města Opavy

Pro propagaci dílčích aktivit opavské zahraniční spolupráce byl doposud nejčastěji využíván především web města, u významnějších akcí byl rovněž využíván zpravodaj Hláska a tiskové zprávy médiím. Do budoucna bude snaha intenzivněji prezentovat dílčí aktivity opavské zahraniční spolupráce, budou hledány i další vhodné a nenákladné komunikační kanály.

8 Závěrečná ustanovení

Tato koncepce je závazným dokumentem určujícím zahraniční vztahy Statutárního města Opavy v letech 2011–2014. Jakékoliv mezinárodní aktivity města, které jsou v rozporu s touto koncepcí, mohou být realizovány pouze se souhlasem Rady Statutárního města Opavy. Jednotlivé aktivity v rámci zahraniční spolupráce Statutárního města Opavy budou vybírány podle předem stanovených priorit definovaných ve třetí kapitole tohoto dokumentu.

Tento dokument byl schválen Zastupitelstvem Statutárního města Opavy dne 12. 12. 2011, číslo usnesení 158/08 ZM 11 a je závazný pro zahraniční spolupráci Statutárního města Opavy v letech 2011–2014.